15/11/2020

У спомен патријарху Павлу на 11. годишњицу упокојења

Дана 15. новембра 2020. године навршава се 11 година од упокојења Патријарха српског Павла. У сећање на 44. предстојатеља Српске Православне Цркве Радио Слово љубве подсећа на његову реч и дело кроз емисије *Збор зборила господа хришћанска* у недељу, 15. новембра од 13.30 часова, репризно у 22.30 часова (предавање Владике милешевског г. Атанасија *Патријарх Павле – икона Христова и Светосавски образац епископства*), као и *Реч пастира*" (свештеник Александар Милутиновић : *Патријарх Павле – сведочење Јеванђеља животом*) и *Специјал* у понедељак, 16. новембра од 10 часова, односно 15 часова.

Архиепископ пећки, Митрополит београдско-карловачки и Патријарх српски Павле (световно име Гојко Стојчевић)

Рођен је 11. септембра 1914. године у селу Кућанци, срез Доњи Михољац (тада у Аустроугарској, а сада у Хрватској) у земљорадничкој породици. Гимназију је завршио у Београду, шесторазредну Богословију у Сарајеву, а Богословски факултет у Београду.

Рано је остао без родитеља – отац је отишао да ради у САД, тамо је добио туберкулозу и “вратио се кући да умре” кад је дечаку било три године, а исто се убрзо догодило и с мајком. Одгајила га је тетка. Схвативши да је дете “врло слабачко”, поштедела га је сеоских послова и тако му омогућила да се школује: иако је мали Гојко био склон “предметима где не мора да меморише, као што су математика и физика”, иако је из веронауке имао двојку, утицај родбине је превагнуо и његов коначан избор био је богословија. После завршене ниже гимназије у Тузли (1925-1929) и богословије у Сарајеву (1930-1936) дошао је у Београд где је уписао Богословски факултет. Ту је ванредно завршио и преостале разреде гимназије да би могао да упише упоредо и Медицински факултет. На Медицинском факултету је стигао до друге године студија, а Богословски је завршио и ту га затиче Други светски рат. Да би се издржавао радио је на београдским грађевинама, што му није одговарало због слабог здравља. На позив свог школског друга Јелисеја Поповића одлази у овчарско-кабларске манастире где је провео остатак рата и где почиње свој монашки живот.

Прво је био у манастиру Свете Тројице у Овчару а потом вероучитељ деци избеглица у Бањи Ковиљачи. Тада се тешко разболео “на плућима” и лекари су веровали да је туберкулоза предвиђајући му још три месеца живота. Извесно време провео је у манастиру Вујан где се излечио и у знак захвалности изрезбарио и поклонио манастиру један дрвени крст. Замонашен је у манастиру Благовештењу 1946. године, када је унапређен у чин јерођакона. Од 1949. до 1955. био је сабрат манастира Раче. Школску годину 1950/51. провео је као учитељ заменик у призренској Богословији св. Кирила и Методија. У чин јеромонаха унапређен је 1954, протосинђел је постао 1954, а архимандрит 1957. Од 1955. до 1957. године био је на постдипломским студијама на Богословском факулету у Атини. Изабран је за епископа рашко-призренског 29. маја 1957. године, а посвећен је 21. септембра 1957. године, у београдској Саборној цркви. Чин посвећења обавио је патријарх српски Викентије. За епископа рашко-призренског устоличен је 13. октобра 1957. године, у призренској Саборној цркви.

У Епархији рашко-призренској градио је нове цркве, обнављао старе и порушене, посвећивао и монашио нове свештенике и монахе. Старао се о Призренској богословији, где је повремено држао и предавања из црквеног певања и црквенословенског језика. Често је путовао, обилазио и служио у свим местима своје Епархије. Са косовским егзодусом, призренска Богословија Светог Кирила и Методија је привремено премештена у Ниш, а

седиште Рашко-призренске епархије из Пећи у манастир Грачаницу.

Као епископ рашко-призренски сведочио је у Уједињеним нацијама пред многобројним државницима, о страдању српског народа на Косову и Метохији.

Бави се и научним радом. Објавио је монографију о манастиру Девичу, *Девич, манастир Светог Јоаникија Девичког* (1989, друго издање 1997.). У *Гласнику Српске православне цркве*, од 1972. године објављује студије из Литургике у облику питања и одговора, од којих је настало тротомно дело *Да нам буду јаснија нека питања наше вере, I, II, III* (1998). Приређује допуњено издање *Србљака*, које је Синод Српске православне цркве издао 1986. године. Такође, приређује *Христијанскије празники* од М. Скабалановича. Аутор је и издања *Требника, Молитвеника, Дополнителног требника, Великог типика* и других богослужбених књига у издању Синода. *Питања и одговори чтецу пред преоизводством* објављује 1988. године, а *Молитве и молбе* 1990. Заслугом патријарха Павла умножен је у 300 примерака *Октоих* из штампарије Ђурђа Црнојевића.

Патријарх Павле је дуго година је био председник комисије Светог архијерејског синода за превод Светог писма Новог завета, чији је први превод, који је званично одобрен од Цркве, објављен 1984, а исправљено издање овог превода 1990. године. Исто тако, био је председник Литургичке комисије при Светом архијерејском синоду, која је припремила и штампала *Служебник* на српском језику.

За време од када је српски патријарх обновљено је и основано више епархија. Обновљена је *Богословија на Цетињу* 1992. године. Отворена је 1994. године *Духовна академија Светог Василија Острошког у Србињу* (Фоча) и *Богословија у Крагујевцу* 1997. године, као одсек Богословије Светог Саве у Београду. Основана је и Информативна служба Српске православне цркве.

У његово време покренута је 1993. године у Београду *Академија Српске Православне Цркве за уметности и консервацију*, са неколико одсека (иконопис, фрескопис, консервација). Године 2002. настава веронауке је враћена у школе, као и Богословски факултет у оквире Београдског универзитета из кога су га комунистичке власти избациле 1952. године.

Имајући у виду заслуге патријарха српског Павла на научном богословском пољу, Богословски факултет Српске православне цркве у Београду, доделио му је 1988. године звање почасног доктора богословља.

Српски патријарх постао је 1990. године, када је на том месту наследио

патријарха Германа. Он је 44. поглавар Српске православне цркве.

Извор: Радио *Слово љубве*

— spc.rs